
KÉT ÉVE HUNYT EL KOCSIS ZOLTÁN (1952-2016)

I.

[At Bartók's Piano | Kocsis Krisztián and Kocsis Zoltán](https://www.youtube.com/watch?v=tNNDysDF84U) (9:24)

<https://www.youtube.com/watch?v=tNNDysDF84U>

Bartók Béla dolgozószobája (Bartók Béla Emlékház) zongoráján Kocsis Krisztián
édesapjával, Kocsis Zoltánnal gyakorol

Rendezte: Vásárhelyi Gábor (2007)

Bartók: Mikrokosmos (Sz. 107, BB 105) Book II: Minor Sixths in Parallel

II.

[Kocsis & Kocsis – YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=y04q7tm-Lw0) (7:10)

<https://www.youtube.com/watch?v=y04q7tm-Lw0>

Liszt Ferenc Kamarazenekar játszik, vezényel Kocsis Zoltán, zongorázik Kocsis Krisztián.

Mozart: A-dúr zongoraverseny, K. 414

(2013.01.20. MüPa "próba felvétel")

III.

Kocsis Zoltán zongora mesterkurzusa – Bartók Béla Emlékház, 2016 szeptember 15-16.
A zongoránál Kocsis Krisztián, háttérben Pérel Zsuzsanna Bartók-gobelinje

Ez volt Kocsis Zoltán és Kocsis Krisztián utolsó közös fellépése (16:03)

<https://papageno.hu/featured/2018/07/ez-volt-kocsis-zoltan-es-kocsis-krisztian-utolso-kozso-fellepese/>

A Bartók-házban került sor 2016. szeptember 15-én és 16-án arra a mesterkurzusra, aminek keretében a röviddel később elhunyt Kocsis Zoltán zongoraművész fiával, Kocsis Krisztiánnal együtt zenélhetett a közönségnek.

Apa és fia teljes művészi összhangját Mácsai János zenetörténész rögzítette.

IV.

VIRÁGHALMY ÁGNES

A SZÜLETÉS JOGÁN

Töredékesen ismerjük Kocsis Zoltánt. Valójában nincs jogunk ismerni őt. Ilyenkor a szaftos bulvár tarol, és az önjelölt emlékező önnön magát fényezi. Mindig.

Van egy riport, ami 2007-ben készült vele. Szociológusnak és pszichológusnak kellene megvizsgálni a kérdező tolakodó kutakodásait. Vajon közelebb került Kocsis Zoltánhoz? Aligha. A riport önmagáért beszél. Nem véletlen az utolsó mondata Zoltánnak: ez a beszélgetés nem valami jól sikerült. Majd

legközelebb... Talán egy hozzá hasonló emberrel, mint pl. Pilinszky, akivel kezdődik a firtatás, és Zoltán bravúrosan kitér Pilinszky „elemzése” elől! De a kérdés: vajon a kettejük eszmecseréje egyáltalán ránk tartozik, megértjük? Szerintem nem.

Valahogy fel kellene fognunk, hogy aki szellemileg meztelenre vetkőzik nap nap után, hogy valamit átadjon, ami fontos lehetne – nekünk, nem kellene zaklatni holmi ostoba politikai, magán, erkölcsi, vagy akár egészségügyi kérdésekkel!

Van olyan, hogy orvosi titok. Vajon miért? Van olyan törvény is, hogy a magánélet, a levéltitok védelme. Sajnos, hogy a bizalmaskodó közészer, akik másra sem jók, minthogy a saját tehetségtelenségük elfedése céljából kitaláljanak, közzé tegyenek általuk kikiáltott óriási nagy sztorikat, hogy a maguk szintje alá húzzanak náluknál sokkal magasabb rendű embereket, mára már kizárólagossá vált.

Mondhatják erre, hogy ez mindig volt! Igen, de az egészséges társadalom mindig is kivetette, lenézte az ilyen rikkancsokat. Gondoljunk vissza: Róma hedonizmusa és aberráltsága volt a legfőbb ok, hogy a szigorú közigazgatással rendelkező birodalom hátország nélkül maradt. Mint most Európa.

Inkább azon kellene elgondolkodni, hogy valóban megérdemeltük, hogy egy ekkora művészt ennyi heroikus küzdelem után egyesek jóvoltából a feledés homályába tűntessenek el előlünk?

Vajon mi az oka, hogy Kocsis Zoltán életművét, a Bartók új Sorozatot 6 évig „valakik” megakadályozták? Vajon mi az oka, hogy a riportban általa említett 1988-as évben egyszerűen kiretusálták még a nevét is a „tisztelet” médiában? Vajon mi a szándék, hogy idén már a születésnapját meg sem ünnepelték, bár a Gyermekmentőnek 26 évig a saját születésnapját beáldozva ingyen játszott, koncertezett, hogy a bevételt beteg gyermekek gyógyíttatására fordítsák? Mert utálta, mint minden igazi nagy művész, hogy igazságtalanul szenvednek a szegénységbe és kilátástalanságba taszított magyar emberek? És ezért tett is!

Ezért cserébe gyűlölködést és paprikás krumplit kapott. Természetesen mindenki tudta, hogy bár még az én főztömet is megette, de egyetlen egy étel volt, amit utált, az pont a paprikás krumpli! Sokszor menekültünk el a fogadásról egy kedves éttermébe megünnepelni igen szűk körben a késői vacsorával ezt a napot.

Mielőtt felhorkannának, hogy étterembe ment, tájékozódjanak kicsit. Tudni illik, egy előadó művész nem tud enni fellépés előtt, az előadás után pedig még órákig fel van pörögve. Mint a futók. Bemelegítés, futás, lelazító futás. Mivel borzalmas nagy fizikai és szellemi terhelés után vannak. Annak idején a rákosi rendszerben mindenkinek kiszámították a fejadagját. Ezért volt a bányászok fizetése magas. Egy alkalommal leszédült a koncert közben a dirigens. Kiderült, hogy súlyos éhezést mutató kimerültsége van. Kivizsgálták, és nyilvánvalóvá vált, hogy egy koncert alatt 5-6 kg-ot veszít, és 6000 kcal-t emészt fel a karmester szervezete alkalmanként, rövid, kétórás koncert alatt. (Akkor felemelték a fizetésüket. Még jó, hogy nem az összes karmester halála után.)

Zoltán nem egyszer 40°C-os lázzal, nagy fájdalmakkal vezényelt, hogy ne maradjon el az általa vezetett zenekar befektetett munkája. A magára vállalt feladatát, ami a zene átadása volt a legmagasabb fokon, általunk elképzelhetetlen koncentrációval és hatékonysággal művelte nap nap után. Minden nap intenzíven gyakorolt. Minden nap készült akár egy éven keresztül is a következő bemutatandó zenemű kottáiból. Alaposan utána járt a kottákban számosan előforduló kottahibáknak. A Bartók Új Sorozat készítésénél az összes fellelhető kéziratot úgy tanulmányozta, hogy a komponista (nem zeneszerző, „aki” a mostanában alkalmazott és elterjedt módon csak mástól képes eltulajdonítani és torzítani az eredeti zenét jogtalan „lyogdíjért” és öntömjeenezésért!) stílusát úgy megismerte, hogy a nyomtatott kottából kiszúrta a sajtóhibát, amit a kéziratok valósága mindig vissza is igazolt! Ezt az alaposságot tették egyesek tönkre. Kicsinyes megfelelési kényszerrel megáldott irigységből történt napi áskálódással! Végül is csak a betegség győzte le. De csak az! Hogy mifajta? Hát senkinek semmi köze hozzá, amikor a húszszorosát tudta volna az aljas intrikák nélkül átadni nekünk a számára kiszabott idő alatt!

Mint Bartók. Akit szintén állandóan úgy ellehetetlenítettek, hogy voltak súlyos évekre tartó mélypontjai, amikor nem komponált. Most pedig nyafognak, hogy tele kofferrel ment el... Talán nem kellett volna annyit támadni életében! Magyar sors! Mondják a hiénák. Mert hagyjuk, hogy központilag utálkozzanak rajtuk.

Kocsis Zoltán a Balatonban, amikor önfeledten örült (2013)
(Vásárhelyi Gábor archívumából)

Most már ott tartunk, hogy Zoltánt is brandnak használják. Vannak „akik nála tanultak”! (Mint Bartóknál a halála után jóval, amikor a hatalom megengedte már, hogy egyáltalán beszéljenek róla) Hát, sajnos tudom, hogy kik nem tanultak nála, csak nagy kerülőutakkal a közelébe férkőztek egyszer, hogy most pofátlanul a karrierjük tákolása céljából rá hivatkozzanak. Nem láttam darabját sem, amikor mellé kellett volna állni! Viszont, mindenki rá mutogatott, hogy tegyen valamit, ha a magyar zenei kultúrát kellett volna menteni a bosszúálló bürokrácia ellen. Miközben bizalmasan kifejtették, hogy amúgy milyen borzalmas ember, mert nem tudnak érvényesülni miatta! Á, nem a silány, lusta, tehetségtelen életük miatt! Ennyi ajánlólevelet még művész nem adott a társainak, mint ő! Csak látványosan útban volt a lavírozóknak mindig.

Kocsis Zoltán és Kende Luca, 2013
(Vásárhelyi Gábor archívumából)

Mondtam neki: Zoli, te olyan vagy, mint az almafa: csak teremsz, függetlenül, hogy leszedik-e a gyümölcsöt, vagy inkább nem! Végül is, csak mi, magyarok veszünk vele, hogy hagyjuk így a süllyesztőbe tolni még az emlékét is! Máskor kéretik a „halála megünnepeletetésekor” legalább a fényképét kitenni!

Kocsis Zoltán (Kende Luca felvétele, 2013)

Köszönettel: Virághalmy Ágnes (diplomás belsőépítész, iparművész)